

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Ronja Wallin

**”Kätsyä, saat odotella pakastimessa, että mun
elämä on valmis”**

Syntyvyyden laskun, naisen roolin ja yhteiskunnallisen vastuun
representaatiot ja diskurssit Ville Rannan pilapiirroksessa

Vaasan yliopisto
Viestinnän ja markkinoinnin yksikkö
Viestintätieteet
Kandidaatintutkielma

Vaasa 2026

VAASAN YLIOPISTO**Vaasan yliopisto**

Tekijä:	Ronja Wallin		
Tutkielman nimi:	”Kätsyä, saat odotella pakastimessa, että mun elämä on valmis” Syntyvyyden laskun, naisen roolin ja yhteiskunnallisen vastuun representaatiot ja diskurssit Ville Rannan pilapiirroksessa		
Tutkinto:	Humanististen tieteiden kandidaatti		
Koulutusohjelma:	Viestintätieteiden koulutusohjelma		
Opintosuunta:	Viestintätieteet		
Työn ohjaaja:	Lilli Sihvonon		
Valmistumisvuosi:	2026	Sivumäärä:	28

TIIVISTELMÄ:

Tutkielmassa käsittelen Ville Rannan Helsingin Sanomissa julkaistua pilapiirrosta ”Pakastajan tarina” (2025). Tarkastelen sitä, millaisia representaatioita pilapiirroksessa välittyy, millaisia diskursseja aiheesta muodostuu aineiston perusteella ja millaisin keinoin niitä rakennetaan.

Tutkielman analyysi rajautuu pilapiirroksen ja valikoituihin kommentteihin Instagramissa Helsingin Sanomien tilillä, missä pilapiirros on julkaistu sekä kahteen HS:n uutisartikkeliin, joissa käsitellään syntyvyyttä. Tutkielman painopiste on yhteiskunnallisessa keskustelussa liittyen syntyvyyden laskuun, naisten vapauteen ja vastuuseen sekä näiden representaatioon pilapiirroksessa.

AVAINSANAT: Representaatio, diskurssit, naisviha, valta, syntyvyyskriisi

Sisällys

1	Johdanto	4
1.1.	Tutkimuksen tausta	4
1.2.	Tutkimustavoite ja tutkimuskysymykset	5
1.3.	Tutkielman rakenne	6
2	Pilapiirros tekstilajina, feministinen mediateoria ja hedelmällisyshoidot	8
2.1.	Pilapiirrosgenre ja pilapiirtäjä Ville Ranta	8
2.2.	Representaatio, valta ja misogynia	9
2.3.	Laskeva syntyvyys, hedelmällisyyden hoitaminen ja lapsettomuus	10
3	Tutkimusaineisto ja -menetelmät	13
3.1.	Tutkimusaineiston esittely, rajaus ja etiikka	13
3.2.	Tutkimusmenetelmät	15
3.3.	Analyysin toteutus	16
4	Merkityksien rakentuminen representaatioista diskursseihin	17
4.1.	Representaatiot pilakuvassa	17
4.2.	Pilapiirroksen kriittinen vastaanotto kommenttikentässä	18
4.3.	Syntyvyysdiskurssi ja Pakastajan tarinan rooli	20
5	Johtopäätökset	22
5.1.	Keskeiset tutkimustulokset	22
5.2.	Tulosten merkitys ja tutkimuksen rajoitukset	24
5.3.	Jatkotutkimusaiheet	25
	Lähteet	26

1 Johdanto

Vuonna 2024 syntyvyys Suomessa laski tilastohistorian matalimmalle tasolle (Tilastokeskus, 2025). Keskiarvoinen synnyttäjän ikä Suomessa on yli 30, ja lastensaannin lykkäämiseen on Väestöliiton perhebarometrin (Lehtonen ja muut, 2023) mukaan monia syitä – taloudellinen tilanne, sopivan kumppanin puuttuminen, yhteiskunnalliset kriisit ja ylipäänsä kysymykset siitä, haluaako lapsia ollenkaan.

Syntyvyyden laskusta puhutaan mediassa jopa ”Suomen suurimpana kriisinä” (Raeste, 2024). Aihe on puhuttanut mediassa niin asiantuntijoita, vanhempia, vanhemmiksi haluavia sekä nuoria. Keskusteluissa puidaan syitä ja ratkaisuja syntyvyyskriisin ratkaisemiseksi; kannustimia lasten hankkimiseen, tutkimuksia heikentyneestä hedelmällisyydestä sekä erilaisista vaihtoehdoista syntyvyyden nousuun.

1.1. Tutkimuksen tausta

Helsingin Sanomissa on käyty keskustelua tästä aiheesta monissa asiantuntijoiden tähdittämässä uutisissa sekä kolumneissa, mutta myös lehden viihteellisessä pilapiirrososiossa. Helsingin Sanomien pilapiirtäjä Ville Ranta käsitteli aihetta syksyllä 2025 julkaistussa piirroksessaan, jossa nainen pakastaa munasoluja lykätäkseen perheen perustamista (Ranta, 2025). Piirros sai osakseen kritiikkiä mauttomuudesta, naisvihamielisyydestä sekä naisten syylistämisestä Instagram-julkaisun kommenttikentässä. Kyseinen pilapiirros nousi omalle etusivulleni Instagramissa julkaisupäivänään, koska seuraan Helsingin Sanomien (@helsinginsanomat) Instagram-tiliä. Julkaisun herättämä keskustelu herätti mielenkiintoni ja päätin tutkia aihetta viestintätieteellisen teorian ja tutkimusmenetelmien avulla tässä kandidaatintutkielmassa.

Olen käyttänyt tutkielmassa ChatGPT (GPT5.4) -kielimallia luetellun lähdekirjallisuuden tiivistämisen ja kääntämisen apuvälineenä (van Dijk, 1993; Steiner, 2014; Knobloch-

Westerwick ja muut, 2016). Tekoälyä ei ole käytetty tutkielmassa tekstin tuotantoon tai muuhun tarkoitukseen ja viittaa tekstissä alkuperäisiin lähteisiin.

1.2. Tutkimustavoite ja tutkimuskysymykset

Tässä tutkielmassa keskityn analysoimaan Ville Rannan pilapiirrosta ja siinä rakentuvia diskursseja ja representaatioita syntyvyyden laskusta, naisen roolista sekä yhteiskunnallisesta vastuusta ja vapaudesta. Keskeisiä käsitteitä tutkielmassa ovat representaatio, diskurssi, naisviha, valta ja syntyvyyskriisi. Representaatio määritellään todellisuuden esittämisenä ja sen rakentamisena jostakin näkökulmasta (Seppänen ja Välvirronen, 2012, s. 92). Representaatiot ovat vahvasti liitoksissa diskursseihin eli sosiaalisissa käytännöissä rakentuviin ja sosiaalista todellisuutta rakentaviin merkityssuhteiden systeemeihin (Jokinen ja muut, 2016).

Naisvihan eli misogynian käsite voidaan määritellä suorana tai epäsuorana naisiin ja tyttöihin kohdistuvana hättänä (Ging ja Siapera, 2018, s. 516). Sosiaalisen median ja verkkokeskusteluiden kontekstissa tällaiset suorat hättät voivat olla psykologisia, ammatillisia tai maineeseen liittyviä. Epäsuorina hättöinä Ging ja Siapera (2018, s. 516) mainitsevat naisvihan myötä internetin muuttumista epätasa-arvoisemmaksi, ulossulkevaksi ja vähemmän turvalliseksi paikaksi naisille. Naisvihaa tuleekin tarkastella vallan kontekstissa, jonka van Dijk (1993, s. 254) määrittelee toimintana, jossa yksi ryhmä hallitsee toista esimerkiksi rajoittamalla vapautta tai vaikuttamalla heidän mielipiteisiinsä. Lisäksi voidaan määritellä vallan sosiaalinen ulottuvuus ”etuoikeutettuna pääsynä sosiaalisesti arvostettuihin resursseihin” (van Dijk, 1993, s. 254).

Syntyvyyskriisin käsite on vakiintunut mediassa ja muun muassa YK:n järjestö UNFPA (United Nations Population Fund) nimittää ilmiötä tällä käsitteellä (UN News, 2025). Käsitteellä tarkoitetaan tilannetta, jossa lasten saamisen esteenä koetaan taloudelliset

rajoitteet, tulevaisuuden pelko ja työmarkkinan epävarmuus, minkä takia lapsia syntyy vähemmän.

Tutkielman tavoitteena on tarkastella, millaisia diskursseja syntyvyyden laskusta muodostuu, millaisia representaatioita pilapiirroksessa välittyy ja millaisin keinoin.

Tutkielmassa vastaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Millaisia representaatioita ja merkityksiä Rannan (2025) pilapiirros välittää naisista ja syntyvyyskriisistä visuaalisin ja kielellisin elementein?
2. Millaisia diskursseja piirroksen representaatiot muodostavat ja ylläpitävät ja miten ne liittyvät laajempaan yhteiskunnalliseen keskusteluun syntyvyydestä?
3. Miten pilapiirrosta tulkittiin Helsingin Sanomien Instagram-julkaisun (2025) kommentissa ja miten kommentit peilasivat yhteiskunnallista keskustelua?

Näiden tutkimuskysymysten avulla tavoittelen syväluotaavaa viestinnällistä analyysia piirroksen tarkastelussa. Tämän aiheen valinta tutkielmaan on tärkeä, koska keskustelut syntyvyyden laskusta ovat läsnä jokaisen elämässä mediaesitysten kautta, ja sillä on merkitystä, millaisia keskusteluja aiheesta käydään. Diskurssianalyysissä on kyse merkityksien luomisen analyysistä, ja piirroksessa syntyviä merkityksiä on syytä kyseenalaistaa ja analysoida teoriapohjaisesti. Lisäksi diskurssianalyysissä tarkastellaan merkitysten uusintamista vuorovaikutuksessa (Seppänen ja Väliaverron, 2012 s. 104–105), mikä tässä tutkielmassa liittyy muun muassa aiemmin määriteltyyn vallan ja naisvihan käsitteisiin. Tarkastelen tutkielmassa myös yksittäisen pilapiirroksen roolia yhteiskunnallisessa keskustelussa, koska sen julkaisu Suomen suurimmassa sanomalehdessä on merkittävää piirroksessa välittyvien representaatioiden kannalta.

1.3. Tutkielman rakenne

Seuraavassa osiossa esittelen teoreettisen viitekehyksen, jonka kontekstissa ilmiötä tarkastellaan. Liitän tutkielman viitekehyksen pilapiirroksen genreen, Ville Rannan

historiaan pilapiirtäjänä sekä feministisen mediateorian tukemana avaan representaation, vallan ja misogynian suhteita. Lisäksi kerron munasolujen pakastamisesta ja syntyvyyden laskun taustasyistä Suomessa.

Kolmannessa kappaleessa esittelen valitsemani tutkimusaineiston ja käyttämäni tutkimusmenetelmän, josta etenen analyysiin seuraavassa kappaleessa. Analysoin ensin pilapiirroksen representaatiota, josta etenen diskursseihin ja yhteiskunnallisen keskustelun tarkasteluun. Viimeisessä osiossa käyn läpi analyysin johtopäätökset ja keskeiset tutkimustulokset sekä pohdin tulosten merkitystä, tutkimuksen rajoituksia ja jatkotutkimusaiheita.

2 Pilapiirros tekstilajina, feministinen mediateoria ja hedelmällisyshoidot

Tässä tutkielmassa tarkastellaan representaatioita ja niiden välittämiä merkityksiä pilapiirroksessa sekä erilaisia diskursseja syntyvyydestä, hedelmällisyydestä, vallasta ja naisten rooleista. Tutkielman teoreettinen viitekehys koostuu täten pilapiirroksen tekstilajin piirteiden avaamisesta, representaation ja vallan suhteista sekä hedelmällisyshoitajien prosesseista Suomessa.

2.1. Pilapiirrosgenre ja pilapiirtäjä Ville Ranta

Pilapiirroksia on tehty Suomessa 1800-luvulta lähtien (Ylönen, 2001, viitattu teoksessa Keränen & Männistö, 2024, s. 10) ja pilapiirroksen edeltäjiä eli puuveistoksia poliittisilla tai uskonnollisilla elementeillä on tehty muualla Euroopassa jo 1600-luvulla (El Refaie, 2009, s. 185).

Pilapiirros on oma genrensä eli tekstilajinsa. El Refaie (2009, s. 182) määrittelee pilapiirrosgenren piirteiksi julkaisualustan (sanomalehti), julkaisumuodon (piirros), sekä sen, että se käsittelee ajankohtaista poliittista aihetta, sosiaalista trendiä tai julkista persoonaa tavalla, joka ottaa kantaa. Pilapiirroksiset eivät hänen mukaansa ole aina humoristisia, mutta ne sisältävät usein ironisen elementin tai jotakin ”tilanteeseen sopimatonta” tai yllättävää. Pilapiirtäjät käyttävät hyödyksi jaettuja kulttuurisia symboleja, metaforia ja normeja, joita tulkitaan kulttuurin sisällä jopa tiedostamatta. Siksi pilapiirrosten tulkintaan vaikuttaakin tulkitsijan kulttuurinen tausta ja kokemus (El Refaie, 2009, s. 183–184).

Helsingin Sanomissa on julkaistu pilapiirroksia lähes koko sen julkaisuhistorian ajan. Vuonna 2024 lehdessä aloittanut palkittu pilapiirtäjä Ville Ranta (s. 1978) on piirtänyt

aiemmin myös muille suomalaisille iltapäivä- ja sanomalehdille, aiheuttaen toisinaan kohuja poliittisista kannanotoistaan.

Ranta on kertonut median haastatteluissa näkevänsä pilapiirtäjän roolin ”vallankäytön kritisoijana” sekä ”sananvapauden rajojen kokeilijana” (Mankkinen, 2022; Römpötti, 2025). Mankkisen (2022) Ylen artikkelissa puhutaan paradoksista, koska Ranta kritisoi vallankäyttäjää ollessaan itsekin sellainen. Rannan 20-vuotisen uran aikana hän on saanut osakseen runsaasti kritiikkiä ja hänen piirroksistaan on tehty jopa rikosilmoituksia, joista yksi eteni tutkintaan asti. Tämä tapaus koski Rannan piirrosta muslimikirjailijan murhayrityksestä vuonna 2022, joka johti epäilyyn uskonrauhan rikkomisesta ja kiihottamisesta kansanryhmää kohtaan.

Ville Ranta näkee pilapiirrookset ”hienona yhteiskunnallisen keskustelun muotona”, ja ollessaan tunnetuin suomalainen pilapiirtäjä (Römpötti, 2025), hänen roolinsa tässä keskustelussa voidaan katsoa suureksi.

2.2. Representaatio, valta ja misogynia

Steinerin (2014, s. 361) mukaan mediatekstit tehdään aina sen hetken kontekstissa, minkä ansiosta ne kuvaavat kyseisen ajan ”vallan ja ideologian ulottuvuuksia”, jotka ovat rakentuneet kulttuurillisesti. Erityisesti esitykset naisista ja tytöistä katsotaan feministisen mediateorian mukaan peilaavan ja synnyttävän vallassa olevia ideologioita (Steiner, 2014 s. 361). Täten voidaan väittää, että sillä on merkitystä, millaisia mediaesityksiä naisista ja tytöistä esitetään ja millaista ideologiaa ne vahvistavat tai luovat. Mediaa tuleekin Steinerin (2014, s. 361–362) mukaan ymmärtää rakenteellisesti sen sijaan, että sitä katsottaisiin vain representaatioiden summana.

Van Dijk (1993, kpl 3 ja 4) mukaan valta on osa yhteiskunnan rakenteita ja sille on ominaista hierarkkisuus; tietyillä ryhmillä ja yksilöillä on enemmän valtaa kuin toisilla. Lisäksi eriarvoisuuteen vaikutetaan muun muassa lainsäädännöllä ja poliittisella

päätöksenteolla. Median rooli vallan kontekstissa on suuri, koska valta-asemia voidaan ylläpitää ja toistaa ideologisesti ja täten vaikuttaa yleiseen konsensukseen ja mielipiteisiin.

Naisviha on vallankäyttöä, jossa naisiin ja tyttöihin kohdistuu suoraa tai epäsuoraa haittaa (Ging ja Siaperä, 2018, s. 516). Feministinen mediateoria nojaa feminismin teoriaan ja käsitteeseen, joka voidaan määritellä Steinerin (2014, s. 359) mukaan vallan, alistamisen ja sarron purkamiseen sekä eri sukupuolten väliseen tasa-arvoon pyrkivänä muutoshakuisena liikkeenä.

2.3. Laskeva syntyvyys, hedelmällisyyden hoitaminen ja lapsettomuus

Suomessa jäi eläkkeelle 70 000 ihmistä vuonna 2023 ja lapsia syntyi samana vuonna hieman yli 40 000 (Raeste, 2024) Nämä luvut kertovat Raesten (2024) haastatteleman Suomen Yrittäjien pääekonomisti Juhana Brotheruksen mukaan väestöpyramidin romahduksesta eli siitä, että suomalaisten huoltosuhde ei ole kestäväällä pohjalla. Brotheruksen mukaan nykyiset 30-vuotiaat optimoivat lyhyen aikavälin asioita ja puhuu ilmiöstä ”lasten vaihtoehtoiskustannuksina”. Tällä hän tarkoittaa lapsen saamisen myötä menetettyjä ”huvituksia”, joita nykyisin on enemmän.

On tutkittu, että mediaesityksillä voi olla vaikutus perhesuunnitteluun (Knobloch-Westerwick ja muut, 2016, s. 653). Tämä amerikkalainen tutkimus selvitti, että media vaikutti naisten lapsitoiveisiin nimenomaan representaatioiden kautta. Tutkimukseen osallistuneista naisista ne, jotka samastuivat ammatilliseen naiseen, kertoivat haluavansa lapsia myöhemmin kuin naiset, jotka samastuivat kotiäitiin. Voidaan siis todeta, että mediaesityksillä voi olla vaikutusta siihen, miten erityisesti nuoret naiset näkevät tulevaisuutensa.

Syntyvyyden laskuun ei voida nimetä yksittäistä syytä, vaan sen ajatellaan johtuvan monista asioista. Näitä ovat Helsingin Sanomien artikkelin mukaan esimerkiksi heikko hedelmällisyystietoisuus, kumppanin puute, työelämän vaativuus sekä haluttomuus luopua nykyisestä elämäntyylistä (Loula, 2025). Artikkelin mukaan myös älylaitteiden käytöllä ja tämän myötä muuttuneilla sosiaalisen kanssakäymisen tavoilla ajatellaan olevan negatiivisia vaikutuksia lasten saamiseen Suomessa.

Syntyvyys on laskussa myös muualla maailmassa. YK:n järjestö UNFPA teki kyselytutkimuksen vuonna 2025 syntyvyyden laskun taustatekijöistä, mihin osallistui 14 maata kattaen jopa 37 % maailman väestöstä (UN News, 2025). Taustatekijöiden kärkeen nousi taloudellinen epävarmuus, pelko tulevaisuudesta sekä heikko työllisyystilanne. Näiden lisäksi vastauksissa nousi esiin sukupuolten välinen epätasa-arvo sekä haasteet saada lapsia haluttuun aikaan (UN News, 2025).

Syntyvyyskriisin ratkaisemiseksi on ehdotettu erilaisia vaihtoehtoja – taloudellisia kannustimia, lapsiystävällisempää työelämää sekä hedelmällisyystietouden lisäämistä (Raeste, 2024; UN News, 2025). Kuitenkin lapsettomuus voi usein olla tahatonta (Bell, 2013) ja tällaisissa tilanteissa tukeudutaan usein hedelmällisyys- ja hedelmöityshoitoihin.

Munasolujen pakastaminen on prosessi, jossa hedelmällisessä iässä (n. 23–30 vuotta) olevat naiset voivat pakastaa munasoluja tulevaisuuden varalta, jos perheen perustaminen ei siinä iässä ole ajankohtaista eri syistä johtuen (Söderström ja Mäkinen, 2014). Syitä voivat olla esimerkiksi syöpä tai muu sairaus ja nykyisin yleisemmin myös perhesuunnittelun siirtyminen vanhemmalle iälle (Nikander ja muut, 2020, s. 2218).

Munasolujen pakastaminen on vain yksi hedelmällisyyshoitojen muodoista, joista kaikki voivat olla raskaita niitä käyneille pareille ja yksilöille niin fyysisesti kuin psyykkisestikin. Lisäksi hedelmällisyys- ja hedelmöityshoidot voivat olla hyvin hintavia, riippuen prosesseista ja niiden kestosta. Nikanderin ja muiden (2020, s. 2213) mukaan Länsimaissa tahatonta lapsettomuutta kokee yksi kuudesta parista. Lisäksi Bellin (2013)

mukaan lapsettomuutta on yleisesti pidetty ”naisten ongelmana”, vaikka todellisuudessa siihen vaikuttaa monien tekijöiden summa.

3 Tutkimusaineisto ja -menetelmät

Tutkielman aineisto koostuu yhdestä pilapiirroksesta ja siihen kohdistuneista valikoiduista kommentteista sekä kahdesta sanomalehtiartikkelista. Pilapiirros on julkaistu Helsingin Sanomien Instagram-tilillä sekä lehden painetussa- että verkkoversiossa. Poimitut kommentit ovat yksityishenkilöiden mielipiteitä, jotka ovat tiivistetty tähän tutkielmaan ja olen poiminut niistä yleisiä teemoja suoran lainaamisen sijaan. Diskurssianalyysi sopii tämän aineiston tarkasteluun tutkimusmenetelmäksi, koska tarkoituksena on tarkastella merkitysten rakentumista ja ylläpitämistä poliittisen, kulttuurisen ja yhteiskunnallisen kontekstin yhteydessä.

3.1. Tutkimusaineiston esittely, rajausta ja etiikka

Tutkielman pääaineistona käytän Helsingin Sanomien Instagram-tilillä julkaistua kuvaa Ville Rannan pilapiirroksesta ”Pakastajan tarina” (2025).

Ville Rannan pilapiirros
HS.fi:ssä tiistaisin ja perjantaisin

HS

Kuva 1: Ville Ranta (2025). *Pakastajan tarina*. Helsingin Sanomat -Instagram-julkaisu tilillä @helsinginsanomat, noudettu 21.2.2026.

Pilapiirros koostuu kahdesta kuvasta, joissa molemmissa esiintyy naishahmo. Vasemmanpuoleisessa kuvassa 29-vuotias nainen hymyilee ja katselee koeputkea pakastimen ääressä. Naisen yläpuolella on puhekupla, jonka sisällä lukee: ”Hei vauveli-pauveli! Nyt ei oo sun aika! Kätsyä, saat odotella pakastimessa, että mun elämä on valmis.” Oikeanpuoleisessa kuvassa puolestaan on kuvattu 49-vuotias nainen, joka juoksee paniikissa kätet ylhäällä. Hänen yläpuolellaan olevassa puhekuplassa lukee: ”Uaaah nyt äkkiä! Mihin mä panin sen munasolun?!”.

Valitsin aineiston sillä perusteella, että Instagram on vuorovaikutuksellinen sosiaalisen median alusta, missä käydään yhteiskunnallisestikin merkittäviä keskusteluja ja puheenvuoroja. Helsingin Sanomien Instagram-tilillä on ollut tämän tutkielman tekohetkellä lähes 300 000 seuraajaa ja julkaisujen kommenttikentissä käydään tyypillisesti keskusteluja sen sisällöstä. Olen rajannut aineistona käytettävät kommentit sillä perusteella, että niissä jokaisessa annetaan palautetta piirroksesta yhteiskunnallisen keskustelun kontekstissa. Tiidenbergin (2017, s. 471) mukaan sosiaalisen median keskustelut ovat luonteeltaan epämuodollisia siitä huolimatta, että ne ovat julkisia. Täten niitä tulisi käsitellä tutkimuksessa harkiten ja punnita ihmisten tietoisuutta ja tarkoitusperiä sen sijaan, että niitä käsiteltäisiin vankkoina mielipiteinä, jotka olisi julkaistu tietyllä tarkoituksella.

Pilapiirroksen käyttö opinnäytetyössä on perusteltua Tekijänoikeuslain (404/1961) § 22 sitaattioikeuden mukaan, koska sitä käytetään hyvän tavan mukaisesti ”tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa”. Julkaisun kommentit muokkaan parafraaseiksi kommentoijien yksityisyyden suojaamiseksi. Tein päätöksen käsitellä kommentteja anonyymillä tavalla, koska aihe on arkaluontoinen ja kommentoinnin tarkoituksena ei välttämättä ole ollut päätyä opinnäytetyön aineistoksi, vaan tavoittaa piirroksen tekijä ja sen julkaisija. Tässä tutkielmassa en arvota kommenttien sisältöä, vaan keskityn niihin osana diskursseja, joita tarkastelen.

Lisäksi aineistoina on Helsingin Sanomien kaksi artikkelia, joissa käsitellään syntyvyyskriisiä eri näkökulmista. Artikkelit ”Asiantuntijat: Nuoret ovat liikaa somessa eivätkä tee lapsia” (Loula, 2025) käsittelee syitä laskeneen syntyvyyden takana, joita nimettiin digitaalisen kehityksen lisäksi myös esimerkiksi muutokset työelämässä, heikko tietämys hedelmällisyydestä sekä sopivan kumppanin puute ja muut mielenkiinnon kohteet. Toisessa artikkelissa ”Suomen suurin kriisi” (Raeste, 2024) käsitellään laskenutta syntyvyyttä Suomessa kansantalouden ja heikentyneen huoltosuhteen näkökulmasta ja esitetään erilaisia ratkaisuehdotuksia tilanteen parantamiseksi, kuten kannustimia kumppanin löytämiseen.

Valitsin artikkelit aineistoksi tähän tutkielmaan, koska niissä käsitellään syntyvyyskriisiä Suomessa ja siten rakentavat ja ylläpitävät merkityksiä siitä. Ne toimivat täten otteina yhteiskunnallisesta keskustelusta, johon tutkielmassa viitataan. Kuitenkin on huomioitava, että artikkelit ovat yksittäisten toimittajien kirjoittamia ja objektiivisuuteen pyrkimisestä huolimatta niissä voi esiintyä asenteita ja mielipiteitä, joilla voi olla vaikutusta tekstin sisältöön ja sen tulkintaan.

3.2. Tutkimusmenetelmät

Toteutan tutkielman laadullisena tutkimuksena diskurssianalyysin tutkimusmenetelmällä. Analysointi alkaa tarkastelemalla itse pilapiirrosta ja siinä esiintyviä representaatioita syntyvyyskriisistä, josta etenen kommentteihin ja lopuksi liitän kokonaisuuden laajemmin yhteiskunnalliseen kontekstiin ja Helsingin Sanomien artikkelien diskursseihin.

Tutkin pilapiirroksen tuottamia merkityksiä ja representaatioita muun muassa Hallin (1997) representaatioteorialla, Steinerin (2014) feministisellä mediateorialla sekä kehystämisen näkökulmasta (Seppänen ja Väliaverronen, 2012; 2024). Kommenttien tarkasteluun hyödynnän diskurssianalyysin menetelmää, jossa tarkoituksena on analysoida sosiaalisen todellisuuden rakentumista kielellisin keinoin (Suoninen, 2021,

Diskurssianalyysin määritelmä). Esimerkkeinä yhteiskunnallisesta keskustelusta toimivat Helsingin Sanomien artikkelit ”Suomen suurin kriisi” (2025) sekä ”Asiantuntijat: Nuoret ovat liikaa somessa eivätkä tee lapsia” (2025). Näiden artikkeleiden jäsentämiseen sovellan diskurssianalyysiä sekä Jokisen ja muiden (2016) esittämiä teorioita kuten kielenkäytön roolia sosiaalisen todellisuuden rakentajana.

3.3. Analyysin toteutus

Diskurssianalyysissä analysoidaan aineistossa rakentuvia merkityksiä suhteessa kontekstiin (Pietikäinen ja Mäntynen, 2019 kpl 6). Tämä tutkimusmenetelmä perustuu sosiaaliseen konstruktivismiin eli ajatukseen siitä, että todellisuus rakentuu sosiaalisesti (Lehti ja Eronen-Valli, 2018, s. 157–158). Pietikäisen ja Mäntysen (2019, kpl 1.1) mukaan pienet asiat voivat kertoa jotain isoista asioista, minkä takia menetelmä sopii pilapiirroksen tarkasteluun hyvin, kun sitä tulkitaan representaatioiden kautta yhteiskunnallisessa kontekstissa.

Toteutan tässä tutkielmassa diskurssianalyysin tutkimusmenetelmää yhdistellen analyttistä ja kriittistä painotusta. Tarkastelen aineistoa myös muiden viitekehysten, mutta erityisesti kielenkäytön ja vallan näkökulmasta. Van Dijk (1993, s. 256–257) mukaan median välityksellä voidaan vahvistaa eriarvoisuutta, minkä takia sitä on syytä tarkastella kriittisesti ja kyseenalaistaa, keiden äänet kuuluvat ja mitä jää ulkopuolelle. Analysoin aineistoa poimimalla siitä teemoja ja sävyjä, mitkä osoittavat, millä tavoilla syntyvyyskeskustelua käydään ja millaisia asenteita niissä ilmenee.

Tutkimusmenetelmä tukee tutkimuskysymyksiin vastaamista siten, että tarkoituksena on erotella viestinnällisiä keinoja, joiden myötä rakentuu laajempia merkityskokonaisuuksia eli diskursseja.

4 Merkityksien rakentuminen representaatioista diskursseihin

Median esityksillä on tutkitusti vaikutuksia ihmisten käsityksiin itsestään ja maailmasta, ja mediatekstit ovat aina representaatioita erilaisista asioista ja tilanteista (Seppänen ja Väliverronen, 2012 s. 92–106). Tämän tutkielman aineiston tarkastelussa tulkituin pilapiirrosta, sen kommentteja sekä valittuja artikkeleita representaation, kehystämisen sekä merkitysten luomisen ja ylläpitämisen näkökulmista. Tunnistin aineistosta diskursseja, jotka kytkeytyvät laajemmin osaksi yhteiskunnallista keskustelua syntyvyydestä, tasa-arvosta sekä naisviihasta.

4.1. Representaatiot pilakuvassa

Kuvan vasemmalla puolella esiintyvä 29-vuotias nainen on kuvattu hymyilemässä koeputki kädessään pakastimen äärellä. Häntä ympäröivät neutraalit värit ja hänellä on yllään tavallinen oloasu. Hänellä on punaiset posket ja olemus on nuorekas, minkä tässä kontekstissa voisi yhdistää hedelmällisyyteen. Puhekuplan teksti ”kätsyä, saat odotella pakastimessa, että mun elämä on valmis” on tulkittavissa siten, että hedelmällisyyden säilyttäminen ja perhesuunnittelun lykkääminen myöhemmälle ajalle olisi huoleton ja helppo valinta, joka tehdään keskittyäkseen itseensä ensin. Tämä esittää asenteen siitä, että nuorten naisten lasten saamisen lykkääminen tehtäisiin lähinnä itseään ajatellen. Todellisuudessa lapsettomuus ei aina ole yksilön valinta ja sen takana voi olla erilaisia tekijöitä.

Pilapiirroksen oikeanpuoleisella 49-vuotiaalla naishenkilöllä on yllään jakkupuku ja korkokengät, ja hänen vierellään on soiva älypuhelin. Hänelle on piirretty silmäpussit ja otsaryppyjä osoittamaan ikääntymistä ja täten heikentynyttä hedelmällisyyttä. Nämä elementit voidaan katsoa tekstilajille tyypilliseksi karikatyyriseksi kuvaukseksi urakeskeisestä naisesta, ja tämä hahmo voidaan nähdä representaationa työelämän

haasteista syntyvyyden laskun syynä. Hahmo on piirretty yksiulotteiseksi esitykseksi naiseudesta ja se voidaan tulkita osoittavan konservatiivisia asenteita siitä, että naisten tulisi valita uran ja perheen välillä. Karikatyyrinen piirustustyyli on tyyppillistä pilapiirroksessa (El Refaie, 2009, s. 192), mutta on syytä pohtia, millaisia valintoja piirtäjä Ville Ranta tekee taiteessaan ja millaisista lähtökohdista.

Pilapiirroksen naiset ovat representaatioita kuvitteellisista yksilöistä, jotka on liitetty osaksi laajempaa keskustelua syntyvyyden laskusta Suomessa. Piirros korostaa juuri yksilön, erityisesti naisen roolia syntyvyyskriisissä esittämällä molempien puolien naiset piirroksessa yksin. Täten myös vastuu voidaan tulkita piirroksessa olevan erityisesti nuorilla naisilla, jotka eivät syystä tai toisesta saa lapsia ideaalin hedelmällisen iän puitteissa. Stuart Hallin representaatioteoriassa (1997, s. 1–7) esitetään käsitys siitä, että identiteetti on myös sosiaalisesti muodostuva asia, ja siihen vaikuttavat representaatiot, joihin voidaan samastua tai joista halutaan erottautua. Täten erilaiset representaatiot naiseudesta ja äitiydestä voivat vaikuttaa niitä tulkitsevien identiteetteihin. Lisäksi Knobloch-Westerwickin ja muiden (2016, s. 653) tutkimuksessa osoitettiin, että erilaiset representaatiot äitiydestä ja naiseudesta vaikuttivat naisten perheen perustamisen suunnitteluun.

Lapsen saamisen haasteet voidaan kokea äärimmäisen vaikeana asiana erityisesti ideaalin hedelmällisen iän ylittäneillä naisilla tai esimerkiksi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajilla. Pilapiirros koettiin piittaamattomana ja sen ajateltiin sivuuttavan tahatonta lapsettomuutta kokeneen yleisön kaipaama hienotunteisuus tästä arkaluontoisesta ja usein kipeästäkin aiheesta.

4.2. Pilapiirroksen kriittinen vastaanotto kommenttikentässä

Salosen ja muiden (2021, s. 164) mukaan sosiaalinen media on yksi tämän päivän suurimmista yhteiskunnallisen keskustelun areenoista, ja yksittäinenkin kommentti rakentaa tätä julkista keskustelua. Helsingin Sanomien Instagram-julkaisussa, jossa

pilapiirros ”Pakastajan tarina” (Ranta, 2025) julkaistiin, on monia piirrosta kritisoivia kommentteja. Käytän tässä tutkielmassa kommentteja parafraaseina yksittäisten kommentoijien yksityisyyden suojaamiseksi, ja esitän niistä poimittuja teemoja esimerkkeinä kuvatakseni pilapiirroksen vastaanottoa osana yhteiskunnallista keskustelua. Näissä kommenteissa korostetaan erityisesti piirroksen mauttomuutta, naisten valintojen kritisointia, syntyvyyden laskun taustasyiden vääristämistä, aiheen sopimattomuutta pilailun kohteeksi erityisesti miehen tekemänä sekä hedelmällisyyden hoitamisen vaativuuden sivuuttamista. Lisäksi piirroksen huumoriarvoa pidettiin kommenttiosiossa huonona, koska pakastettujen munasolujen kadottaminen koettiin ylipäätään epärealistiseksi.

Piirroksen representaatio yksin esiintyvistä naisista koettiin kommenteissa naisvihamieliseksi, koska vastuu syntyvyyden laskusta on tulkittu piirroksessa kaatuvan naisten harteille. Piirroksen koettiin vääristävän todellisia syitä syntyvyyden laskun taustalla ja Rannan tietämystä hedelmällisyys- ja hedelmöityshoidoista kyseenalaistettiin useassa kommentissa. Kommenteissa mainitaan, että pilapiirros ei sovellu ajan henkeen ja että naisten kohtaama arvostelu mediassa on yleistä sekä ulottuu elämän eri osa-alueille. Steiner (2014) nimittää tällaista naisten ja tyttöjen vähättelyä ja tuomitsemista mediassa käsitteellä symbolinen annihilaatio, eli naisten symbolinen mitätöinti. Nämä kommenttien teemat muodostavat naisvihan ja tasa-arvon diskursseja.

Kressin ja van Leeuwenin (2006) mukaan katsojan tunteet vaikuttavat kuvan tulkintaan, jolloin tulkinnat ovat riippuvaisia katsojan henkilökohtaisesta kontekstista ja kokemuksesta. Osassa kommenteista henkilöt saattoivatkin kertoa itse kokeneensa traumaattisia kokemuksia lapsettomuuteen liittyen ja kokivat täten piirroksen erityisen loukkaavaksi.

4.3. Syntyvyysdiskurssi ja Pakastajan tarinan rooli

Diskurssit syntyvyyden laskusta ovat mediassa melko negatiivissävytteisiä ja teksteissä korostuu usein globaalit kriisit, kuten yleinen elinkustannusten nousu, työmarkkinoiden heikentynyt tilanne, poliittinen epävarmuus ja konfliktit. Aineiston artikkeleissa ”Suomen suurin kriisi” (Raeste, 2024) ja ”Asiantuntijat: Nuoret ovat liikaa somessa eivätkä tee lapsia” (Loula, 2025) ei ole selkeää jaottelua vastuun jakautumisesta sukupuolten välillä, mutta katse kohdistuu artikkeleissa selkeästi nuoriin. Onkin syytä pohtia mediassa esiintyviä asenteita liittyen nuorten rooliin ja vastuuseen – onko syntyvyyskriisin ratkaiseminen nimenomaan yksilöiden vai yhteiskuntien asia?

Kehystämällä voidaan vaikuttaa mediassa siihen, millaisina maailman tapahtumat nähdään ja koetaan, ja kehystämisessä tehdyt valinnat voivat olla tiedostettuja tai tiedostamattomia (Seppänen ja Väliverronen, 2024, Kehystäminen). Kun Suomen suurimmassa sanomalehdessä Helsingin Sanomissa julkaistaan artikkeleita syntyvyyskriisistä käyttäen sanavalintoja kuten ”nuoret ovat liikaa somessa eivätkä tee lapsia”, välittyy siitä arvoitettuja asenteita nuoria kohtaan, joita voidaan tulkita syyllistäviksi, vähätteleviksi ja yleistäviksi. Täten rakentuu merkityksiä siitä, millaisina toimijoina nuoret nähdään syntyvyyskriisin kontekstissa, ja näiden merkitysten kokonaisuudesta muodostuu syyllistävä diskurssi.

Artikkelissa ”Suomen suurin kriisi” (Raeste, 2024) rakennetaan käsityksiä laskevan syntyvyyden seurauksista kansantalouden ja tulevaisuuden kannalta esimerkiksi erilaisten tilastoennusteiden käytöllä, jossa havainnoidaan muun muassa Suomen heikentyvää huoltosuhdetta verrattuna muihin maihin. Syntyvyyden laskun ilmiön nimittäminen ”kriisinä” viittaa negatiiviseen tilaan, joka pyritään korjaamaan ja osallistuu samalla kriisidiskurssin muodostumiseen.

Molempia artikkeleita sekä pilapiirrosta yhdistää keskittyminen nuorisoon ja siihen, miten nuoria voitaisiin ohjata perustamaan perheitä ja mistä muutos syntyvyyslukuissa johtuu. Olennaista on se, millä sanavalinnoilla ja asenteilla keskusteluja käydään (Jokinen

ja muut, 2016, kpl 1.2) ja mitä mahdollisesti jää sanomatta, koska tällaiset valinnat rakentavat sosiaalista todellisuutta. Tutkittu tieto osoittaa, että epävarma talous- ja työllisyystilanne ja yhteiskunnalliset kriisit ovat suurimpia syitä siihen, miksi perheitä perustetaan vähemmän (UN News, 2025). Täten yksilöön ja erityisesti nuoriin naisiin kohdistuva syyllistävä diskurssi ohjaa keskustelua eri suuntaan kuin missä todelliset syyt kriisiin taustalla piilevät.

Yhteiskunnallisessa keskustelussa nousee kuitenkin esiin vastarintaa kriisidiskurssille, kun pilapiirroksen Instagram-julkaisun kommentteissa kyseenalaistetaan vastuun kuulumista nuorille naisille sekä peräänkuulutetaan valinnanvapautta ja tasa-arvoa. Koska sosiaalisen median katsotaan olevan tärkeä yhteiskunnallisen keskustelun alusta (Salonen ja muut, 2021, s. 164), voidaan todeta, että myös Helsingin Sanomien Instagramissa julkaisemalla pilapiirroksella (Kuva 1) on merkitystä sen kannalta, millaisia merkityksiä ja asenteita syntyvyydestä muodostetaan ja pidetään yllä.

5 Johtopäätökset

Tässä tutkielmassa tarkasteltiin, millaisia ovat representaatiot syntyvyyden laskusta Ville Rannan pilapiirroksessa ”Pakastajan tarina” (Kuva 1) sekä kahdessa Helsingin Sanomien artikkelissa (Loula, 2025; Raeste, 2024), joissa aihetta on käsitelty. Lisäksi tarkastelun kohteena olivat diskurssit, joita muodostui piirroksen representaatioista sekä valikoiduista Instagram-kommenteista, jotka muodostavat yhteiskunnallista keskustelua yhdessä artikkeleiden kanssa. Aineiston teemoista pystyttiin diskurssianalyysin menetelmällä nostamaan esille syyllistävä diskurssi, kriisidiskurssi, sekä tasa-arvon ja vastuun diskurssit. Tutkielman tavoite oli tarkastella, millaisia diskursseja syntyvyyden laskusta muodostuu, millaisia representaatioita pilapiirroksessa välittyy ja millaisin keinoin.

5.1. Keskeiset tutkimustulokset

Tutkielman tutkimuskysymykset olivat seuraavat:

1. Millaisia representaatioita ja merkityksiä Rannan (2025) pilapiirros välittää naisista ja syntyvyyskriisistä visuaalisin ja kielellisin elementein?
2. Millaisia diskursseja piirroksen representaatiot muodostavat ja ylläpitävät ja miten ne liittyvät laajempaan yhteiskunnalliseen keskusteluun syntyvyydestä?
3. Miten pilapiirrosta tulkittiin Helsingin Sanomien Instagram-julkaisun (2025) kommentteissa ja miten kommentit peilasivat yhteiskunnallista keskustelua?

Tarkastelin Rannan pilapiirrosta muun muassa Hallin (1997) representaatioteorian, Steinerin (2014) feministisen mediateorian sekä muun tutkielmassa esitetyn teoreettisen viitekehyksen tukemana. Tulkitsin piirroksen visuaalisista ja kielellisistä elementeistä löytyvän viitteitä naisvihaan, koska siitä aiheutui epäsuoraa haittaa naisille vähättelyn, arvostelun ja tuomitsemisen muodossa. Lisäksi piirroksen representaatio syntyvyyskriisistä osoittautui ongelmalliseksi, koska piirros viittaa vastuun syntyvyyden laskusta kuuluvan yksilöille ja erityisesti naisille. Piirroksessa esitetään munasolujen

pakastamisen olevan yksinkertainen ja helppo prosessi, jonka läpikäymiseen ei liittyisi taloudellisia, fyysisiä ja psyykkisiä haasteita. Toisaalta kun kyseessä on pilapiirros, on huomioitava sen tekstilajille tyypilliset ominaisuudet, kuten keskustelun herättäminen ja poliittinen kannanotto. Kuitenkin on syytä pohtia, ovatko kaikki aiheet sopivia huumorin kohteeksi, kun piirtäjä Ville Ranta on jo aiemmin kohdannut kritiikin lisäksi jopa rikossyytteitä tekemästään taiteesta. Ranta on myös kertonut haastatteluissa haluavansa haastaa sananvapautta ja toimia ”vallankäytön kritisoijana”, joten voidaan olettaa hänen tiedostavan roolinsa merkityksen yhteiskunnallisessa keskustelussa olevan suuri jokaisen yksittäisen pilapiirroksenkin kohdalla. Rannan rooli pitää sisällään valtaa ja jokainen pilapiirros välittää asenteita ympäröivästä maailmasta.

Käsityksen yhteiskunnallisesta keskustelusta syntyvyyden laskun ympärillä muodostivat tässä tutkielmassa Helsingin Sanomien artikkelit ”Suomen suurin kriisi” (Raeste, 2024) ja ”Asiantuntijat: Nuoret ovat liikaa somessa eivätkä tee lapsia” (Loula, 2025) sekä Ville Rannan pilapiirros sekä sen kommentit Helsingin Sanomien Instagram-julkaisussa. Tulkitsin aineistoa diskurssianalyysin menetelmällä ja poimin niissä ilmenevistä sanavalinnoista, visuaalisista elementeistä, asenteista, teemoista ja rakentuneista merkityksistä diskursseja: kriisidiskurssi, syyllistävä diskurssi, tasa-arvon diskurssi ja vastuun diskurssi. Muodostin nämä merkityskokonaisuudet sillä perusteella, että aineistosta löytyi viitteitä asian negatiivisista vaikutuksista kansantalouteen ja väestörakenteeseen (kriisi), pohdintaa nuorten elämäntyylien muutosten vaikutuksesta syntyvyyteen (syyllistävä, vastuu) sekä keskustelua naisten roolista syntyvyyden laskussa (tasa-arvo, vastuu).

Instagram-julkaisun kommentteissa korostui kritiikki pilapiirroksen esittämistä representaatioista, koska piirros nähtiin naisia kritisoivana, syntyvyyden laskun syytä väärentävänä, lapsettomuuden sensitiivisyyttä sivuuttavana sekä huonon huumoriarvon omaavana sekä mauttomana. Kommenttien perusteella muodostui tasa-arvon diskurssi, koska niissä kyseenalaistettiin käsityksiä naisten vapaudesta ja vallasta sekä vastustettiin väheksyviä asenteita naisia kohtaan.

Voidaan siis todeta, että Rannan pilapiirros ”Pakastajan tarina” (2025) muodostaa ja ylläpitää representaatioiden kautta merkityksiä naisista, syntyvyydestä, lapsettomuudesta sekä äitiydestä, ja näiden representaatioiden voidaan katsoa viittaavan naisvihaan ja vääristävän naisten kokemuksia ja ajatuksia. Julkaisun kommentit peilaavat yhteiskunnallista keskustelua siten, että niissä esitetään yksilöiden näkemyksiä ja kokemuksia globaalista kriisistä argumenteilla, jotka esiintyvät myös muissa teksteissä. Näitä argumentteja ovat syyt syntyvyyden laskun takana, joiksi nimettiin talous, työelämän ja elämäntyylien muutokset, sopivan kumppanin puute sekä digitaalinen kehitys.

5.2. Tulosten merkitys ja tutkimuksen rajoitukset

Tämän tutkielman tulokset tukevat aikaisempaa tutkimusta representaation merkityksistä mediaesityksissä ja siitä, kuinka ne muokkaavat ja ylläpitävät käsityksiä maailmasta (Hall, 1997; Steiner, 2014; Pietikäinen ja Mäntynen, 2019). Lisäksi median rooli diskurssien rakentajana ja ylläpitäjänä todettiin tässä tutkielmassa merkittäväksi, koska mediaesitysten takana ovat aina kehystämisen prosessit, jotka voivat vaikuttaa esitysten asenteisiin (Seppänen ja Väliaverronen, 2024, Kehyminen). Mediatekstin tulkintaan voivat vaikuttaa vastaanottajan tunteet ja kokemukset (Kress ja van Leeuwen, 2006), joten niiden tulkinnoissa voi täten olla eroja.

Pietikäisen ja Mäntynen (2019, kpl 1.1) mukaan diskurssianalyysillä tavoitellaan pienten asioiden perusteella laajempaa käsitystä jostakin ilmiöstä. Tässä tutkielmassa lähdin poimimaan pilapiirroksista ja muusta aineistosta merkityskokonaisuuksia, joista pystyin muodostamaan käsityksen syntyvyyden laskun diskursseista yhteiskunnallisella tasolla. On kuitenkin huomioitava, että tutkielman aineistona on ollut vain pieni ote yhden uutismedian teksteistä, jolloin ei voida yleistää tämän tutkielman johtopäätösten pätevyyttä kattamaan kokonaista julkisen keskustelun massaa aiheen ympärillä.

Kokonaiskuvaan vaikuttivat myös omat valintani ja näkökulmani, koska diskurssianalyysissä tavoitellaan tulkinnallista analyysiä. Tutkimusmenetelmän lisäksi valittu aineisto toimii vain otantana kokonaiskuvasta. Pilapiirtäjä Ville Rannasta ei ole myöskään tehty paljoa tutkimusta, lukuun ottamatta Keräsen ja Männistön (2024) opinnäytetyötä semiotiikan ja retoriikan näkökulmasta. Tässä työssä muodostetut käsitykset Rannasta ovat muodostettu muutamien henkilökuva-artikkelien perusteella (Mankkinen, 2022; Römpötti, 2025), mitkä ovat representaatioita hänestä henkilönä ja ovat täten voineet vaikuttaa omiin tulkintoihini tässä työssä. Lisäksi omat tulkintani lääketieteellisestä tiedosta, jota tässä tutkielmassa hyödynnän hedelmällisyyden ja siihen liittyvien hoitojen prosesseista voivat olla lääketieteellisesti suppeita, koska tässä tutkielmassa käsitelen aihetta viestintätieteellisessä viitekehyksessä.

5.3. Jatkotutkimusaiheet

Jatkotutkimuksessa voisi tarttua itse nuorten käsityksiin syntyvyyskriisistä esimerkiksi sosiaalisen median keskusteluissa ja pohtia yhteiskunnallisen ja kulttuurisen tason muutoksia, joilla Suomen syntyvyysluvut nousisivat. Lisäksi olisi kiinnostavaa analysoida aineistoissa nousseen sopivan kumppanin löytämisen vaikeuden diskurssia digitalisaation myötä sosiaalisen median verkkokeskusteluissa tai uutismedioissa. Olemassa olevaa syntyvyysdiskurssia voitaisiin myös haastaa biologisen vanhemmuuden vaihtoehtoilla, kuten adoptiolla ratkaisuna kriisiin sekä maahanmuutolla huoltosuhteen paranemiseksi. Olisi myös kiinnostavaa tutkia naisrepresentaatioita pilapiirroksissa laajemmassa aineistossa feministisen teorian tukemana.

Lähteet

- Bell, K. (2013). *Constructions of “infertility” and some lived experiences of involuntary childlessness*. *Affilia*, 28(3), 284-295.
- El Refaie, E. (2009). *Multiliteracies: how readers interpret political cartoons*. *Visual Communication*, 8(2), 181-205.
- Ging, D., & Siaperä, E. (2018). *Special issue on online misogyny*. *Feminist Media Studies*, 18(4), 515–524. <https://doi.org/10.1080/14680777.2018.1447345>
- Hall, S. (1997). *THE WORK OF REPRESENTATION*. Teoksessa *REPRESENTATION Cultural Representations and Signifying Practices* (Vol. 1997, s. 15–63). SAGE Publications Ltd. Noudettu https://fotografiaeteoria.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/05/the_work_of_representation__stuart_hall.pdf
- Jokinen, A., Juhila, K., & Suoninen, E. (2016). *Diskurssianalyysi: Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Vastapaino.
- Keränen, A., & Männistö, M. (2024). *PIIRRETTY PUTIN Semioottista ja retorista analyysia Ville Rannan ja Juha Sihdon vuosien 2018–2023 pilapiirroksista* [Opinnäytetyö, Oulun Ammattikorkeakoulu]. Noudettu 21.2.2026 osoitteesta https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/850515/Keranen_Mannisto.pdf?sequence=5
- Knobloch-Westerwick, S., Willis, L., & Kennard, A. (2016). *Media Impacts on Women’s Fertility Desires: A Prolonged Exposure Experiment*. <https://doi.org/https://doi-org.proxy.uwasa.fi/10.1080/10810730.2016.1153757>
- Kress, G., & Van Leeuwen, T. (2006). *Reading images: The grammar of visual design*.
- Lehti, L., Eronen-Valli, M. (2018). *Diskurssintutkimuksen menetelmiä digitaalisen retoriikan tutkimuksessa*. *AFinLA-e: soveltavan kielitieteen tutkimuksia*, 11, 155-176. <https://doi.org/10.30660/afinla.69104>
- Lehtonen N., Sorsa T. ja Rotkirch A. (2023) *Kaikki tykkää perheistä. Suomalaisten perhepoliittiset toiveet*. Perhebarometri 2023. Väestöliitto, Väestöntutkimuslaitos, Katsauksia E58/2023
- Loula, P. (2025). *Asiantuntijat: Nuoret ovat liikaa somessa eivätkä tee lapsia*. *Helsingin Sanomat*. Noudettu 21.2.2026 osoitteesta <https://www.hs.fi/suomi/art->

2000011134535.html

- Mankkinen, J. (2022). Terävällä kynällä. *Yle*. Noudettu 17.3.2026 osoitteesta <https://yle.fi/a/74-20006697>
- Nikander, E., Koskela-Koivisto, T., Söderström-Anttila, V. (2020) *Hedelmöityshoitojen mahdollisuudet*. Suomen lääkärilehti, Vuosikerta. 75, Nro 42, Sivut 2213-2219. <https://www.laakarilehti.fi/pdf/2020/SLL422020-2213.pdf>
- OpenAI. (2023) ChatGPT-5.4 (5.3.2026) [laaja kielimalli].
- Pietikäinen, S., & Mäntynen, A. (2019). *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Vastapaino.
- Ranta, V. (2025). *Pakastajan tarina*. Helsingin Sanomat -Instagram-julkaisu tilillä @helsinginsanomat, noudettu 21.2.2026.
- Raeste, J-P. (2024). Suomen suurin kriisi. *Helsingin Sanomat*. Noudettu 21.2.2026 osoitteesta <https://www.hs.fi/talous/art-2000010263779.html>
- Römpötti, H. (2025). Ville Ranta ei saa syytettä kiihottamisesta kansan-ryhmää vastaan. *Helsingin Sanomat*. Noudettu 24.3.2026 osoitteesta <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000011618955.html>
- Salonen, M., Kannasto, E., & Paatelainen, L. (2021). *Sosiaalisen median kommenttien analyysi multimodaalisesta näkökulmasta digitaalisen journalismin ja poliittisen viestinnän tutkimuksessa*. Informaatiotutkimus, 40(3). <https://doi.org/10.23978/inf.111071>
- Seppänen, J., Väliverronen, E. (2012). *Mediayhteiskunta*. Vastapaino.
- Seppänen, J., Väliverronen, E. (2024). *Mediayhteiskunta: Viestintä ja valta huomiotaloudessa*. Vastapaino.
- Steiner, L. (2014). *Feminist Media Theory*. Teoksessa Media and Mass Communication Theory (eds R.S. Fortner and P.M. Fackler). <https://doi.org/10.1002/9781118591178.ch20>
- Suoninen, Eero (2021). *Diskurssianalyysi*. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Saatavilla: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metodologia/metodologiset-viitekehukset/diskurssianalyysi/>

Söderström-Anttila, V., Mäkinen, S. (2014) *Ennakoiva munasolupakastus*. Pääkirjoitus.

Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 2014; 130: 7–8

Tekijänoikeuslaki 8.7.1961/404. Finlex. Noudettu 10.4.2026 osoitteesta

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1961/404>

Tiidenberg, K. (2017). "*Ethics in digital research*." In U. Flick (Ed.), *The SAGE handbook of qualitative data collection* (pp. 466–481). SAGE Publications.

Tilastokeskus (2025). *Äidit tilastoissa 2025*. Stat.fi. Noudettu 21.2.2026 osoitteesta

<https://stat.fi/fi/tietoa-meista/ajankohtaista/aidit-tilastoissa>

UN News (2025) *Social and economic barriers, not choice, driving global fertility crisis:*

UNFPA.

Noudettu

24.3.2026

osoitteesta

<https://news.un.org/en/story/2025/06/1164176>

van Dijk, T. A. (1993). *Principles of Critical Discourse Analysis*. *Discourse & Society*, 4(2),

249-283. <https://doi.org/10.1177/0957926593004002006>

Lauseke tekoälyn käytöstä tutkielmassa:

Olen käyttänyt tutkielmassa ChatGPT (GPT5.4) -kielimallia joidenkin englanninkielisten lähdetekstien suomeksi kääntämiseen ja tiivistämiseen (van Dijk, 1993; Steiner, 2014; Knobloch-Westerwick ja muut, 2016). Olen tarkistanut tiivistelmien ja käännöksiä asiasisällön totuudenmukaisuuden alkuperäisistä teksteistä, ja tekstin lähdeviitteissä viittaa alkuperäisiin teoksiin. Tekoälyä ei ole käytetty tutkielmassa tekstin tuotantoon tai muuhun tarkoitukseen.